

KUSTBON

Veckotidning för svenskarna i Estland.

Fjärde ärg. No 18.	Prenumerationspris. 1 månad Kr. 12:— I Sverige: 1 månad Kr. 0: 75 I Finland: 1 månad Fmk. 1: 50	Utgives av Svenska Folkförbundet i Reval alla onsdagar. Ansvarig redaktör: N. Blees. Redaktionens adress: Riddaregatan 3, Reval.	Annonspris. 2 mk. pr mm. I Sverige: 10 öre pr. mm. I Finland: 30 penni pr mm. För annona, som införes 10 eller flera ggr, räknas 20% rabatt.	1 juni. 1921.
-------------------------------------	---	---	---	--------------------------------

Sommarkurserna för lärare och lärarinnor å Birkas.

Som bekant anordnas kurser för lärare och lärarinnor å Birkas folkhögskola tiden 4 juli — 28 augusti. Alla lärare och lärarinnor som ej avlagt lärareexamen äro tvungna besöka kurserna, likaså även dessa, som till hösten tänka söka plats som lärare. Vid kursavslutningen anordnas examina i alla genomgångna ämnen under de tre sommarkurserna. Representant från regeringen kommer att närvara vid examen. De som nöjaktigt avlägga denna examen erhålla lärarebetyg, vilket berättigar till större löneförhöjningar. Anmälningar om deltagande i kursen skall ske hos rektor Kaleb Andersson före d. 15 juni. Föreläsningarna torde komma att omfatta följande ämnen:

1. Pedagogik och pedagogikens historia 45 tim.
2. Psykologi 25 "
3. Geografi 30 "
4. Estniska språket och främmande språks metodik. 60 "
5. Historia och dess metodik. 30 "
6. Teckning 75 "
7. Slöjd (eventuellt) . . . 45 "
8. Praktiska lektioner . . 20 "

Summa 330 tim.

Kursdeltagare få medtaga livsmedelsprodukter hemifrån, även-

så sängar och sängkläder, stol och bord. Maten lagas av elever vid den samtidigt pågående hushållskursen.

Kursen har hopp om att erhålla två lektorer antingen från Sverige eller Finland. Folkhögskolans rektor har haft vänligheten åtaga sig en del undervisningsämnen. Regeringen har redan samtyckt till kursens anordnande.

Joel Nymann,
Lärareförb., ordförande.

Professur Johan Bergman.

Håller föredrag i Reval över ämnet
Napoleons 100-årsminne.

Tisdagen den 24 maj, kl. 8. e. m., höll professor Johan Bergman inför en talrik publik å Riddaregatan 3, Reval, ett mycket intressant föredrag över ämnet **Napoleons 100-årsminne.**

Napoleons historia skildrades mot bakgrunden av 100-årsminnet av hans död (5 maj, 1821). Även Napoleons kamp var ett världskrig, som på sin tid indrog de flesta folk och länder och vad t. ex. Tyskland beträffar styckade och förödmjukade det vida mer än det nu slutade kriget. Man fick följa Napoleons underbara levnadssaga från hans gosseår på Korsika, genom revolutionsåren, Kejsarglansens tid, folk-slaktningarnas tummel och till ödesstunden på Sankt Helena.

Nästa nummer av Kustbon utgives först efter 14 dagar.

Föredraget var varmt och medryckande och belönades med kraftiga applåder.

Onsdagen den 25 reste Professor B. med fru till Ormsö och Nuckö och lördagen den 28 maj foro de med ordinarie båt till Stockholm.

Fran folkhögskolan.

3: djedag pingst hade folkhögskolans första årsklass samlats till kamratmöte för att dryfta frågan om bildandet av elevförbund. För utarbetandet av förbundets stadgar hade tidigare utsetts en kommitté, bestående av rektor K. Andersson, Lars Bergström från Kärrslätt samt Elvine Norman och Alexander Källman från Korsikis. De föreslagna stadgarna godkändes och antogs. Förbundets huvuduppgift är att förena och stärka kamratskapet mellan folkhögskolans alla elever, som bevistat eller bevista kurs vid folkhögskolan. Två gånger årligen anordnas möten. Styrelsen väljes på ett år och har i år följande sammansättning: Anders Bäckmann, ordf., Lars Lindström v. ordf., båda från Ormsö. Maria

Blees Nuckö sekr och Elvine Norrman, Korkis v. sekreterare, Johanna Aman, Nuckö kassaförvaltare.

Lycka till åt denna nya organisation i dess kamp för gemensamma mål!

Joel N-n.

Svenska Folkförbundets styrelsesammanträde

i Reval den 25 maj 1921.

Styrelsens återvalda ordförande H. Pöhl framkom med förslaget att Förbundet skulle börja registrera alla estlandssvenskar. Mötet fann registreringen vara av mycket stor betydelse och beslöt nedsätta en kommitte

för det stora arbetets utförande. Kommiten hade att taga vara på svenskarna i Reval och andra förskingrade enskilda orter. Ute i bygderna finge lokalgrupperna registrera på ort och ställe boende svenskar. Svenska Folksekretariatet får i uppdrag att leda arbetet och bistå med samlandet av skriftliga uppgifter.

Bland andra frågor behandlades även planen att skaffa en flagga för estlandssvenskarna. Mötet tyckte, att flaggan borde anskaffas av och för S. O. V. Nu gällde det att utarbeta flaggförslag, som borde inlämnas till den 1 augusti.

Från utkiken.

Bildningsministeriet har tillställt alla skolor en skrivelse med uppmaning att hos eleverna inplanta kärlek till allt, som våren pryder och smyckar vår jord, som tjusar vårt öga och gläder vårt sinne. Skolans lärare skola för sina elever klargöra det fula och orätta i att skoningslöst bryta sönder buskar och träd samt tanklöst, plocka blommor för att sedan igen strö ut dem att förvisna, och dö. Växterna hava liksom vi människor fått liv, de äro levande varelser som födas, tillväxa och utväcklas och vill leva liksom vi. Skolbarnen skola läras att vårda naturen och skydda den, bliva dess bästa vänner. —

Den egna torvan.

Skiss för Kustbon av Erik P—n.

(Forts. fr. föreg. nr.)

Anders Persson hade en veckas semester på fabriken med bibehållande av hela avlöningen. Direktören för hans fabrik var en human karl och visste, hur outhärdlig sommarhettan blev i den mörka verkstaden. Därför en veckas semester under juli åt var man.

Under de dagarna tog Anders Persson ut till Gammalgården och genomgick på nytt alla meiter från auktionsdagen. Stugan och jorden voro utarrenderade och naturligtvis vanskötta, då arrendatorn icke hade minsta intresse för jordens vård, emedan den icke var hans egen. Med skogen hade sågverksägaren farit ganska varigt fram och icke huggit in på ungskogen. Och Anders Persson var nog klarsynt att förstå, att man här icke kunde tala om någon skövling. Men ändå. — Han suckade djupt och gick in att hälsa på arrendatorn. Denna såg icke belåten ut, utan beklagade sig över dåliga konjunkturen. Han hade sagt upp sitt arrendekon-

trakt och ämnade flytta in till staden.

"Ni kan nog få övertaga arrendet", förklarade han. "Far upp till sågverksbdaget och hör er för."

Han tycktes vara angelägen att så fort som möjligt komma ifrån sitt kontrakt, arrendatorn.

Anders Persson bet samman tänderna och gick. Han måste ha gården till vad pris som helst, om det nu också skulle bli som arrendator! Uppe på bolagetskontor träffade han sågverksägaren och denne syntes icke ledsen över att se Persson och höra på hans förslag.

Men han kom med ett motförslag. Persson kunde få köpa tillbaka gården för ett vrakpris. Ungefär hälften av vad sågverksägaren givit på auktionen. Denne hade icke längre någon användning för stället, och hade dessutom tjänat på affären.

"Se nu icke längre ledsen ut, Persson!" slöt sågverksägaren. "Jag är visserligen affärsman, men saknar icke hjärta i bröstet. Se hit ut, om ni kan skaffa medel". Med dessa ord tryckte han gubbens hand och visade att audien- sen var slut.

När Persson kom ut på vägen stannade han en stund och funderade. "Halva auktionssumman! Hela utgjorde sjutusen kronor. Ja, men, han hade ju över fyrtusen på banken. Då var ju gården hans. Och skulle han nu efter sex års arbete få flytta hem!" Vid den tanken kände han sig tio år yngre och gick med spänstiga steg ned till stationen. Och den kvällen förstod han Guds mening. Han skulle prövas och lida, innan gården åter komme i hans händer. Nu var prövotiden slut och han hade tjänat ut. Han tänkte på Jakob, som i sju år tjänade för Rakel. Själv hade han tjänat i sex år för fädernegården, och nu skulle den bli hans.

Ett år senare satt Anders Persson med långpipan i mun utanför Gammalgården. I fjärran hördes kornas råmande och skällkons klocka. Och nu red Nils hästen i vall.

I år bleve nog skörden god, tänkte han, men ryste vid tanken på att en regnperiod skulle kunna förstöra den, ty än en gång skulle han icke kunna gå ifrån Gammalgården. Nu förstod han mer än någonsin den egna torvans värde.

Utan tvivel hava de flesta lärare försökt väcka de ungas intresse för naturens olika livsytringar och manat dem till skonsamhet mot allt, som den allgode Skaparen skänkt till vårens prydnad. Men även till de äldre bör denna uppmaning riktas. Det är med blödande hjärta naturvännan ser naturens härliga tempel förstöras och skövlas. Man plockar händerna fulla med blommor för att sedan tanklöst kasta bort dem; man utströr död mitt i allt nyvaknande liv. Plocka aldrig blommor för att kasta bort dem! Ännu orättare och skoningslösare är det bryta sönder träd och buskar för blommornas skull. Det är ett grovt helgerån. Och i högsta grad otänksamt, ja, oförsvarligt, är det att å kyrkogårdar och begravningsplatser bryta sönder prydnadsträd och buskar. Dessa äro dit planterade som en gård av kärlek och tacksamhet, för att pryda dessa platser. Kyrkoråd borde stadga stränga straff för dylik våldsverkan. Hur se våra stackars syrenbuskar ut vid blomningstiden? Man ville gråta av harm: sönderbrutna, stympade. Sedan ligga alla stigar fulla med bortkastade grenar. Ofta får man se skaror av kyrkobesökande rusa in i buskarna likt en hop hungriga djur. Därför denna varma vädjan till alla: far varligt fram med vårens fågrande och doftande gäster! Sök i stället försköna ditt hem, din gård, din kyrka med blommor och prydnadsträd! Det skänker glädje, utvecklar vårt skönhetssinne och framkallar vårt bättre jag. —

Än en vädjan: plantera aldrig plockade blommor på någon grav! Sätt dit levande blommor som tala om liv och hopp. Gör ej graven ännu dystrare med döda och döende blommor!

Farbror Svenske.

Bygdebrev.

I en svensk kommun härute hände i nådens år anno 1921 följande, som förtjänar att bevaras åt eftervärlden. Jo, det handlar sig om ett fallfärdigt skolhus. Under en av rasterna kommer byns och hela socknens drygaste stöttepinne in på skolgården och börjar gräla på skolpojarna, varför dessa ej stöttat upp den fallfärdiga förstugan. Pojkarna stå som levande frågetecknen. Den självutkorade överheten förklarar emellertid, att han skall gå in och läxa upp läraren. Sagt och gjort — kliver in med breda steg och börjar i närvaro av samtliga skolbarn i myndigaste ton läsa lagen för den förbluffade läraren, att denne försummade reparera skolaas hus och gärdesgårdar. På lärarens invändning att han saknade material till dylika företag, hänvisades att hugga i byns skog. Läraren har dock tidigare fått uppbära anmärkningar för att han vågat bryta granris att torka fötterna på. —

För med republikens lagar mindre förtrogne bör anmärkas, att även här besparas lärate från skyldigheten att reparera och underhålla kommunens skolhus. Likaså är det förbjudet att utan tillstånd hugga i främmande skog, vare det sig bara stöttar mot fallfärdiga väggar eller material till skolans gärdesgårdar. En utomstående kan därtill ännu våga undra, om det vore tillräcklig reparation, om läraren med skolpojarnas tillhjälp stöttade fallfärdiga väggar och tak.

I byn ifråga har man f. ö. den uppfattning, att då läraren har en så kollosalt stor månadslön, som motsvarar priset på ett helt par kängor eller 3 pud råg, så kunde han gott själv bekosta de nödvändiga reparationerna.

Byn anses och anser sig vara en föregångare i alla goda företag. Heliga enfald!

Ortsbo

Den av svenska konsulin i Reval, O. A. Hedman, igångsatta insamlingen för folkhögskolan å Birkas.

har ytterligare inbragt:

J. Bylund, grosshandlare,
Sthlm. . . . Emk. 10.000.

Inalles hava nu genom denna insamling hittills influtet 104.000 mark.

Utfärden till Nargö,

som skulle föranstaltas den 5 juni, kommer med anledning av biskopsinviningen att uppskjutas till söndagen den 12 juni.

S. O. V: s flagga.

På uppdrag av Sv. Folkf. och S. O. V. uppmaner Redaktionen de ärade läsare, som intressera sig för estlandssvenskarnas (S. O. V: s) blivande flagga, till Redak. insända förslag i huru den blivande flaggan skall se ut.

Riksdagen.

Riksdagen, som öppnades d. 4 Januari, har oavbrutit med undantag av 2 veckors påskferier hållit sammanträden. På sitt sista sammanträde före pingsten fredagen den 13 maj beslöts emellertid att avbryta sessionen på obestämd tid, d. v. s. sålänge tills finansutskottet, som arbetar oavbrutet, hunnit genomgåriksbudgeten sedan börja sammanträdena igen. Riksdagen har under de 4 månaderna, som den varit samlad, haft fullt upp med arbete, ja långt mera förstås än den hunnit med. Estland är ett nytt rike och som sådant i behov av många lagar och förordningar. Det gäller att skapa nya samt omarbete de gamla ryska lagarna, som hittills varit gällande, men icke mera kunna tillämpas i sin gamla form.

Sammanträden (plena) hava hållits under första tiden 2 senare 4 gånger i veckan.

Utlandet.

Oberschlesiens tredje delning.

Det är ännu allt fortfarande icke riktigt klart, hur det skall bli med Oberschlesien. Som läsare minnas, företogs på ententens beslut en omröstning i Schlesien, för att avgöra hurvidå området skulle komma till Tyskland eller till Polen. Större delen av befolkningen begärde att få höra till Tyskland. Nu ha de allierade ytterst svårt att avgöra Oberschlesiens öde då ändå en rätt stor del av befolkningen även begärde få tillhöra Polen. Englands önskan är numera att en del av Oberschlesien där befolkningen, rösfat för förening med Tyskland, direkt skulle förenas med Tyskland och ett område på samma grunder förenas med Polen samt att ett tredje område öde framdeles skulle avgöras, då omröstnings resultatet blivit närmare fastställt. Frankrike tycks vilja dröja med sakens avgörande.

Parlamentsvalen i Nörra Irland ha gett följande resultat unionister (engelskvänliga) 40, nationalister 6 och sinnfeinare 6.

Ordningens återställande i Irland.

Engelska regeringen har ökat militärstyrkan i Irland från 50.000 till 100.000 får att med stark hand återställa ordningen i Irland.

Allmän strejk i Norge.

I Norge har det utbrutit en allmän strejk över hela landet. Städerna äro utan belysning. Spårvagnarna stå och tidningarna utges icke. Den dagliga förlusten är 5 miljoner kronor.

Brödbristen stor i de ryska städerna.

Livsmedelsbristen blir allt större i de ryska städerna. I Petersburg äro alla fabriker stängda och arbetarna på en månad utskickade till landet. Upprorstruperna ha tagit för sig 6 miljoner pud av den rekvirerade säden.

Brevlåda.

Brevet från Gammalsvenskby erhöj jag pr post. Det var svaret å ett sökebrev efter vännen Buskas i Gammalsvenskby, som jag skrev för ett halvt år sedan (Breven befordras över Ryssland

yterst långsamt), Av svaret kan man se, att våra trogna svenska kämpar där botta föra en mera förtvivlad kamp för sin rätt än vi i Estland. Adressen är:

P. C. Ф. С. Р. Украина
Старошведское вол. правл.
Херсонской губ.

Гражд. Андрей Бускас.

Även av vännen Hoas har jag fått meddelanden. Samma adress.

J. Berggren.

Kyrkliga meddelanden.

I S:t Mikaelskyrkan i Reval hållas följande gudstjänster:
Söndagen den 5 juni kl. 6 e. m.
svensk högmessa. H. H. Årkebiskopen Dr. Natan Söderblom.

Måndagen den 6 juni kl. 6 e. m.
finsk högmessa. H. H. Biskopen Dr. Jaakko Gummerus.

Tisdagen den 7 juni kl. 6 e. m.
svensk ungdomsgudstjänst,
Kyrkoherde David Froste.

I anledning av H. H. Biskop Kukks vining till biskopsämbetet söndag f. m. inställes förmiddagsgudstjänsten i svenska kyrkan.

Lustfärd till Nargö

föranstaltar

svenska sångkören

söndagen den 12 juni,

icke 5 juni, som tidigare meddelats.

Intresserade, som önska deltaga i utfärden, kunna anmäla sig å Riddaregat. 3 måndagar och torsdagar 6—8 e. m.

Ung bildad herre

önskar genom

Korrespondens

stifta bekantskap med bildad svenskatalande Estländsk fröken i åldern 18—24 år.

Svar (icke anonymt) till märket "1 juni 1921" nik. post. rest. Helsingfors Finland.

Schwedische Briefmarkenhandlung

(Innehavare Wilhelm Liljencrantz)

Institutgat. 3.

Köper och säljer frimärken av
alla slag.

Specialitet:

baltiska och ryska märken.

Gynna

Svenska Frimärksaffären.